

การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่ในบริบท
การศึกษาของประเทศไทย
ENGLISH TEACHING AND LEARNING IN THE NEW NORMAL
IN THE THAI EDUCATION CONTEXT

ธษณา ศร้ทธารัตันธนา*
Thisana Satharatthana*
E-mail: koonthisana@gmail.com

คณะบริหารธุรกิจและศิลปศาสตร์ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลล้านนา จ.เชียงรราย 57120
Faculty of Business Administration and Liberal Arts, Rajamangala University of Technology Lanna Chiangrai,
Chiangrai 57120 Thailand

*Corresponding author E-mail: koonthisana@gmail.com

(Received: September 1, 2021; Revised: December 24, 2021; Accepted: December 28, 2021)

ABSTRACT

The purpose of this academic article was to analyze the impact of the COVID-19 pandemic on teaching and learning management and English instructional models in the new normal under the prevention measures by the Centre for COVID-19 Situation Administration (CCSA). The Ministry of Education has recommended five Learning and teaching options, including on site, on air, on demand, online and on hand, for all subjects in all education establishments. However, they need to consider an appropriate teaching and learning model, and safety of students, teachers, and parents. Due to the ongoing COVID-19 pandemic, there have been significant disruptions to education. Students and teachers need to adapt themselves to different teaching and learning modes pertaining to their respective education setting. All educational establishments are also expected to handle appropriate teaching and learning management in the new normal.

Keywords: Teaching and learning management; English teaching and learning; New normal;
Thai educational context

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 ต่อการจัดการเรียนการสอน และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่ ภายใต้มาตรการป้องกันของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) กระทรวงศึกษาธิการได้แนะนำให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนใน 5 รูปแบบ ได้แก่ On-site, On-air, On-demand, On-line และ On-hand สำหรับทุกรายวิชาในสถานศึกษาทั้งหมด ทั้งนี้ให้สถานศึกษาพิจารณาปรับรูปแบบการเรียนการสอนที่เหมาะสม โดยยึดหลักความปลอดภัยของผู้เรียน ผู้สอน และผู้ปกครอง เป็นสำคัญ จากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลให้ ภาคการศึกษาเกิดการหยุดชะงัก ผู้เรียนและผู้สอนต้องปรับตัวกับรูปแบบการเรียนการสอนที่แตกต่างกันไป ในสถานศึกษาของตน สถานศึกษาทุกแห่งถูกคาดหวังให้สามารถบริหารจัดการเรียนการสอนในวิถีชีวิตใหม่ได้อย่างเหมาะสม

สำคัญ: รูปแบบการจัดการเรียนการสอน; การเรียนการสอนภาษาอังกฤษ; วิถีชีวิตใหม่; บริบทการศึกษาของประเทศไทย

1. บทนำ

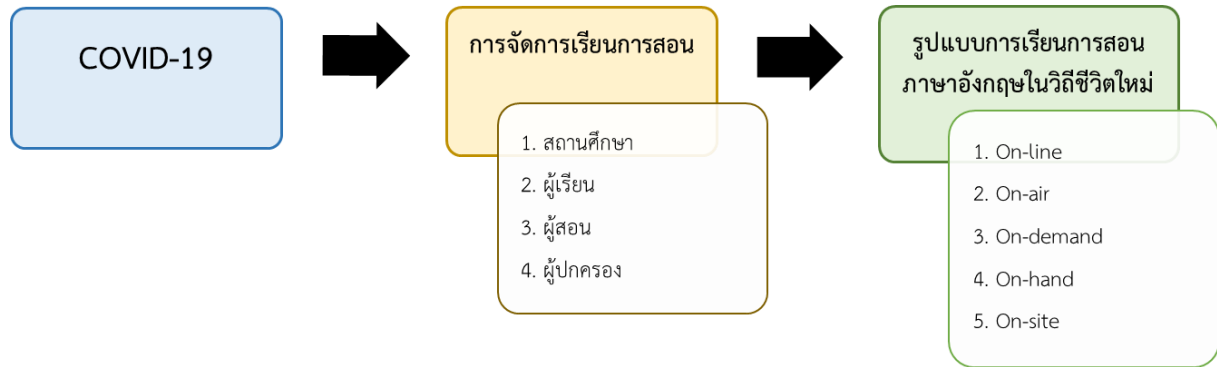
การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ที่ องค์การอนามัยโลก (WHO) ยกระดับให้เป็น “ภาวะการระบาดใหญ่ทั่วโลก (Pandemic)” ก่อให้เกิดภาวะวิกฤตต่อเศรษฐกิจและสังคมของทุก ๆ ประเทศ [1] จากภาวะ การณ์ดังกล่าวยังส่งผลกระทบต่อการศึกษาทุกระดับชั้นอย่างกว้างขวาง จากข้อมูลของ องค์การศึกษา วิทยาศาสตร์และวัฒนธรรมแห่งสหประชาชาติ (UNESCO) รายงานว่ารัฐบาล 191 ประเทศทั่วโลก ประกาศให้โรงเรียน มหาวิทยาลัย และสถาบันการศึกษาต้องปิดการเรียนการสอนทั้งประเทศ ทำให้ส่งผลกระทบต่อผู้เรียนกว่า 90% ทั่วโลก ทั้งนี้มีนักเรียน นักศึกษา 363 ล้านคนทั่วโลก ได้รับผลกระทบจากการแพร่ระบาดใหญ่ของไวรัสโคโรนา 2019 ชั่วคราว [2] อย่างไรก็ตามแม้สถานการณ์จะรุนแรงแต่ในวิกฤตย่อมมีโอกาสและสร้างบทเรียนเสมอ ดังจะเห็นการนำประโยชน์ของเทคโนโลยีต่าง ๆ เข้ามาช่วยในการจัดการศึกษา ทำให้การเรียนการสอนต้องดำเนินต่อไป เฉกเช่นการเรียนและการสอนภาษาอังกฤษในทุกระดับชั้นในประเทศไทย ทั้งนี้จากการคาดการณ์ถึงทักษะที่จำเป็นสำหรับการทำงานในอนาคต ภาษาอังกฤษยังคงมีความสำคัญ อันดับ 1-3 ที่ทุกคนต้องมี [3] อีกทั้งเมื่อสภาพพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) หรือสภาพัฒน์ได้เปิดเผยข้อมูลสถานะการณ์ภาวะสังคมไทยไตรมาส 1 ของปี 2564 พบว่า อัตราการว่างงานและถูกเลิกจ้างในระบบ จำนวนกว่า 7.6 แสนคน คิดเป็น 1.96% โดยเป็นผลกระทบต่อเนื่องจากการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด-19 [4] จากปัจจัยดังกล่าว ยิ่งเป็นตัวกระตุ้นให้ทุกคนต้องปรับตัวเตรียมพร้อมรับมือกับการแข่งขัน ซึ่งคนที่มีความพร้อมในเรื่องทักษะการใช้ภาษาอังกฤษที่ดีจะมีโอกาสประสบความสำเร็จมากกว่า

อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 เกิดข้อขัดข้องและอุปสรรคหลายประการ ยกตัวอย่างในต่างประเทศ อาทิเช่น ผู้สอนยังไม่มี ความเชี่ยวชาญในการจัดการเรียนการสอนโดยใช้เทคโนโลยีช่วยสอนและจัดบรรยากาศในการเรียนให้เหมาะสมและน่าเรียนสำหรับผู้เรียน [5] ค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นจากการใช้บริการอินเทอร์เน็ตซึ่งผู้ปกครองบางส่วนไม่สามารถสนับสนุนได้อย่างเพียงพอ อีกทั้งบางพื้นที่อยู่ห่างไกล ภูมิประเทศเป็นภูเขาสูงทำให้ไม่สามารถเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้ ทำให้ผู้เรียนไม่สามารถเรียนได้อย่างต่อเนื่อง [6] นอกจากนี้ การเปลี่ยนแปลงอย่างฉับพลันของการเรียนการสอนในชั้นเรียนเป็นการเรียนการสอนออนไลน์ ส่งผลต่อพัฒนาการด้านร่างกายและการเรียนรู้ของผู้เรียนเป็นอย่างมาก [7] ดังนั้น จากการศึกษาของกลุ่มผู้สอนภาษาอังกฤษตั้งแต่เกิดการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 สะท้อนว่าการจัดการเรียนการสอนภาษาโดยการนำเทคโนโลยีมาช่วยสอนถือเป็นความท้าทายของการสอน แต่อย่างไรก็ตามมีข้อจำกัดที่เกิดขึ้นในเรื่อง การเข้าถึง การฝึกอบรม และการสนับสนุน [8] ซึ่งจากการศึกษาพบว่าหลาย ๆ โรงเรียนและนักเรียนยังไม่สามารถเข้าถึงอุปกรณ์คอมพิวเตอร์ที่เชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ตได้อย่างเพียงพอ ส่วนครูผู้สอนยังขาดการอบรมเพื่อให้สามารถใช้เทคโนโลยีใหม่ ๆ ได้อย่างเชี่ยวชาญ และประการสุดท้าย ขาดการสนับสนุนเพื่อการบริหารจัดการอย่างเพียงพอ [9] สำหรับประเทศไทย จากผลสำรวจความพร้อมการเรียนออนไลน์ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 โดยศูนย์วิจัยกสิกรไทย สะท้อนข้อจำกัดในการเรียนออนไลน์ ได้แก่ ความไม่พร้อมในอุปกรณ์การเรียน ความไม่พร้อมของผู้ปกครอง โดยเฉพาะผู้ปกครองผู้มีรายได้น้อยและมีบุตรมากกว่า 1 คน จะเผชิญกับข้อจำกัดที่สูงกว่าเมื่อบุตรหลานต้องเรียนออนไลน์ของพร้อมกัน เพราะจำเป็นต้องแบ่งปันการใช้อุปกรณ์ในการเรียน และค่าใช้จ่ายในการซื้ออุปกรณ์เพื่อการเรียนออนไลน์ รวมถึงยังต้องมีภาระรายจ่ายค่าอินเทอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้น ต่อมา เป็นความไม่พร้อมของผู้เรียนเอง เพราะการเรียนออนไลน์นั้นเด็กนักเรียนจะต้องมีวินัยและความรับผิดชอบในตนเองสูง ซึ่งปัญหาที่ผู้ปกครองพบส่วนใหญ่ได้แก่ เด็กนักเรียนขาดสมาธิในการเรียน โดยเฉพาะในกลุ่มเด็กเล็ก ความล่าช้าจากการที่ต้องเรียนผ่านอินเทอร์เน็ตนาน ๆ และเมื่อมีปัญหาระหว่างเรียนไม่สามารถปรึกษาได้ทันทีส่งผลกระทบต่อเรียนเป็นต้น นอกจากนี้ยังมีความไม่พร้อมในรูปแบบการสอน เพราะเป็นการเปลี่ยนแปลงที่กระทันหันจากการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ทำให้เกิดข้อขัดข้องในเรื่องการปรับตัวของทั้งผู้เรียนและผู้สอน [10] จากที่กล่าวมาทั้งหมดจะเห็นถึงข้อจำกัดและปัญหาที่คล้ายคลึงกันของการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษทั้งของต่างประเทศและในประเทศไทยเอง ซึ่งสามารถกล่าวถึงข้อขัดข้องและอุปสรรคโดยสรุปได้ดังนี้ ด้านผู้เรียน ผู้สอน ผู้ปกครอง ด้านการสนับสนุน และด้านรูปแบบการเรียน อย่างไรก็ตามการเรียนรู้อาจไม่สามารถหยุดชะงักได้ เพราะผู้เรียนคือกำลังสำคัญของแต่ละประเทศ อีกทั้งทักษะการใช้ภาษาอังกฤษก็เป็นสิ่งจำเป็นที่ต้องใช้ในการประกอบอาชีพในตลาดแรงงานเกือบทั่วโลก

ดังนั้น ในบทความวิชาการนี้ จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ ผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการเรียนการสอน และรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่ ตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดของรูปแบบการจัดการเรียนการสอนในแต่ละรูปแบบ

2. ผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19

ผู้เขียนได้วิเคราะห์และสรุปจากเอกสาร เว็บไซต์ และหนังสือ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content analysis) สามารถสรุปผลกระทบของการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ได้ 2 ประเด็น คือ ผลกระทบต่อการเรียนการสอน และรูปแบบการเรียนการสอน ภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่ มีผลสรุปดังรูปที่ 1

รูปที่ 1 ผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019

จากรูปที่ 1 แสดงให้เห็นถึงผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ต่อการเรียนการสอน โดยมีสถานศึกษา ผู้เรียนและผู้สอนที่ได้รับผลกระทบโดยตรง และส่งผลไปยังรูปแบบการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษที่ต้องดำเนินไปตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกาศให้จัดการเรียนการสอนได้ 5 รูปแบบ ภายใต้มาตรการการควบคุมความปลอดภัยของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.)

3. COVID-19

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (Coronavirus disease 2019, COVID-19) หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โรคโควิด-19 เกิดจากการติดเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ ซาร์ส-โควี-2 (SARS-CoV-2) ซึ่งได้มีการค้นพบการระบาดครั้งแรกที่เมืองอู่ฮั่น ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน ตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบันนี้มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก จากข้อมูลขององค์การอนามัยโลก และกรมควบคุมโรค กระทรวงสาธารณสุข รายงาน ณ วันที่ 26 กุมภาพันธ์ 2564 พบมีผู้ติดเชื้อ จำนวน 112,209,815 ราย เสียชีวิต 2,490,776 ราย คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 2.22 ส่งผลกระทบต่อประเทศ/เขตการปกครองพิเศษมากถึง 219 แห่งทั่วโลก สำหรับสถานการณ์ การระบาดของประเทศไทย ข้อมูล ณ วันที่ 20 กรกฎาคม 2564 พบผู้ป่วยยืนยันสะสม 403,523 ราย เสียชีวิตสะสม 3,341 ราย อีกทั้งในระยะที่ผ่านมาพบมีรายงานพบเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 กลายพันธุ์ โดยข้อมูลการเฝ้าระวังทั้งประเทศของกรมวิทยาศาสตร์การแพทย์ ตั้งแต่วันที่ 1 เมษายน 2564 ถึง 9 กรกฎาคม 2564 พบสายพันธุ์อัลฟา จำนวน 11,267 ราย (74.08%) สายพันธุ์เดลตา จำนวน 3,672 ราย (24.14%) และสายพันธุ์เบตา จำนวน 271 ราย (1.78%) โดยสัดส่วนสายพันธุ์ที่เฝ้าระวังสะสมทั้งประเทศ พบสายพันธุ์อัลฟามากที่สุด แต่มีแนวโน้มลดลง ส่วนสายพันธุ์เดลตา มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นทุกสัปดาห์ [11]

อาการโดยทั่วไปของผู้ป่วยติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 จะมีอาการ ระบบทางเดินหายใจ ได้แก่ มีไข้ ไอ มีน้ำมูก หายใจถี่ และหายใจลำบาก นอกจากนี้ อาจมีอาการทางระบบอื่น ร่วมด้วย เช่น จมูกไม่ได้กลิ่น ลิ้นไม่รับรส ผื่น ตาแดง และท้องเสีย เป็นต้น ในกรณีที่อาการรุนแรงมาก อาจทำให้เกิดภาวะแทรกซ้อน เช่น ปอดบวม ปอดอักเสบ ไตวาย หรืออาจเสียชีวิต อย่างไรก็ตามบางรายอาจไม่มีอาการแสดงของโรคหรือแสดงอาการเพียงเล็กน้อย ต้องอาศัยการสืบสวนโรคและการตรวจในห้องปฏิบัติการหลายครั้งถึงจะทราบผล ทำให้การแพร่เชื้อเป็นไปอย่างต่อเนื่องเพราะเป็นการแพร่เชื้อจากคนสู่คน

แนวทางการรักษาเป็นไปในลักษณะประคับประคองเพื่อบรรเทาอาการป่วย และการให้ยาต้านไวรัส ในรายที่มีอาการมากหรืออยู่ในกลุ่มเสี่ยงที่อาจมีอาการรุนแรงได้ เช่น ผู้สูงอายุหรือผู้มีโรคประจำตัว เป็นต้น เพราะเป็นโรคอุบัติใหม่ จึงไม่มีภูมิคุ้มกันในตัวไป ดังนั้นการเฝ้าระวังและควบคุมโรคจึงเป็นแนวทางที่สำคัญ เช่นการเลี้ยงเข้าไปในสถานที่ชุมชนแออัด การรักษาระยะห่าง การหมั่นล้างมือและสวมใส่หน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าทุกครั้งขณะอยู่นอกบ้าน การเคารพกฎ กติกาของสังคมและชุมชน โดยบุคคลที่ต้องสงสัยว่าป่วยหรืออาจจะสัมผัสกับผู้ป่วยต้องกักตัวให้ห่างจากผู้อื่นเป็นเวลาอย่างน้อย 14 วัน เพื่อเป็นการป้องกันในเบื้องต้น ขณะที่หลายประเทศทั่วโลกรวมถึงประเทศไทยจึงได้มีการคิดค้นและพัฒนาวัคซีน โควิด-19 ซึ่งเป็นความหวังใหม่ใน

การป้องกันการติดเชื้อ การแพร่ระบาดของโรค และการลดความรุนแรงจากการติดเชื้อ ทั้งนี้หลาย ๆ ประเทศได้จัดหาวัคซีนเพื่อฉีดให้ประชาชนในประเทศนั้น ๆ ไปบางส่วนแล้ว สำหรับประเทศไทย กระทรวงสาธารณสุขคำนึงถึงความปลอดภัยและประโยชน์ที่จะเกิดแก่ประชาชน ดังนั้นวัคซีนป้องกันไวรัสโคโรนา 2019 ทุกชนิดที่นำมาใช้ในประเทศจะต้องผ่านการพิจารณาและยอมรับจากคณะกรรมการ/คณะอนุกรรมการด้านวิชาการ คณะอนุกรรมการอำนวยการบริหารจัดการการให้วัคซีนฯ และคณะทำงานหลายคณะก่อน ทำให้การฉีดวัคซีนยังไม่ทั่วถึงและครอบคลุมทุกอาชีพ อย่างไรก็ตามปัจจุบันมีการรายงานเชื้อ SARS-CoV-2 หลายสายพันธุ์ที่กลายพันธุ์ไปจากเดิม ที่มีการแพร่ระบาดได้ไวมากขึ้น และอาจทำให้มีอาการรุนแรงขึ้น รวมถึงอาจมีผลต่อประสิทธิภาพของวัคซีนโควิด ซึ่งต้องมีการ ติดตามข้อมูลอย่างใกล้ชิดต่อไป

กล่าวโดยสรุป โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา หรือเรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โรคโควิด-19 ที่มีการค้นพบตั้งแต่ช่วงปลายปี พ.ศ. 2562 จนถึงปัจจุบันนี้มีการแพร่ระบาดไปทั่วโลก และปัจจุบันนี้ยังพบการกลายพันธุ์ทำให้อาการของผู้ที่ติดเชื้อรุนแรงขึ้น การรักษายังเป็นการรักษาแบบประคับประคอง ถึงแม้จะมีการคิดค้นวัคซีนเพื่อป้องกันและบรรเทาการระบาดของเชื้อโรค กระนั้นจำนวนผู้ที่ได้รับวัคซีนก็ยังไม่ทั่วถึง ดังนั้นแนวทางที่ดีที่สุดคือการป้องกันตนเอง ควรสวมหน้ากากอนามัยทุกครั้งที่อยู่นอกบ้าน และหมั่นล้างมือด้วยแอลกอฮอล์เจล หรือสบู่บ่อย ๆ หลีกเลี่ยงการไปอยู่ในสถานที่แออัด ไม่พลัดโปรง เพื่อป้องกันตนเองจากเชื้อโควิด-19

4. ผลกระทบด้านการเรียนการสอน

ผลกระทบที่เกิดจากการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ต่อด้านการเรียนการสอนประกอบด้วย

1. สถานศึกษา ในช่วงการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ทำให้สถานศึกษาต้องประกาศปิดทำการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ ตามประกาศของศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) เกิดผลกระทบต่อทั้งผู้สอนและผู้เรียน การทำโครงการต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนส่งเสริมศักยภาพของทั้งผู้เรียนและผู้สอนต้องหยุดไปโดยปริยาย งบประมาณต่าง ๆ ถูกโยกไปใช้ในการเพิ่มมาตรการการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยตรง ที่ต้องบริหารจัดการให้สถานศึกษาเป็นที่ปลอดภัย เป็นศูนย์กลางเพื่อประสานงานกับหน่วยงานต่าง ๆ จากภายนอก สร้างความเข้าใจระหว่างบ้านและโรงเรียน อำนวยความสะดวกให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน สร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากร ยืนหยัดเพื่อรับมือกับการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงรูปแบบการเรียนรู้ของทุกคน รวมถึงการบริหารจัดการศึกษาที่ไม่เหมือนเดิมอีกต่อไป

2. ผู้เรียน/ผู้ปกครอง เมื่อสถานศึกษาประกาศให้หยุดในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ทำให้ต้องเรียนอยู่ที่บ้าน โดยนักเรียนบางกลุ่มมีผู้ปกครองที่เป็นพ่อแม่ดูแล บางกลุ่มมีผู้ปกครองที่เป็นญาติ ๆ ดูแล ในจำนวนนี้ส่วนใหญ่จากการติดตามข่าวสารพบว่ายังขาดอุปกรณ์ในการเรียนออนไลน์ที่เหมาะสม เนื่องจากผู้ปกครองไม่มีเงินเพียงพอที่จะจัดซื้อให้ อีกทั้งผู้ปกครองบางกลุ่มถูกเลิกจ้างงานจากการแพร่ระบาด ทำให้ไม่มีเงินมาใช้จ่าย นอกจากนั้นบางพื้นที่ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตใช้หรือบางพื้นที่สัญญาณไม่ครอบคลุมทำให้เกิดปัญหาในการเรียนรู้และเข้าถึงสื่อในการเรียน เกิดความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสื่อเทคโนโลยีทางการศึกษา อีกทั้งผู้เรียนกลุ่มประถมศึกษาจนถึงมัธยมศึกษาตอนต้นยังต้องพึ่งพาผู้ปกครองในการควบคุมและให้คำแนะนำขณะเรียน ปัญหาคือผู้เรียนกลุ่มที่อยู่กับญาติ ๆ เช่น ปู่ ย่า ตาและยาย ต้องปรับตัวอย่างมากในการเรียนอยู่ที่บ้านเพราะผู้ปกครองบางส่วนยังไม่สามารถให้คำแนะนำแก่บุตรหลานได้ ส่งผลให้เกิดความเครียดทั้งต่อผู้เรียนและผู้ปกครอง ส่วนระดับอุดมศึกษาแม้ว่าจะสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง ก็ยังพบว่าบางกลุ่มขาดอุปกรณ์ในการเรียนรู้ที่เหมาะสมในช่วงแพร่ระบาดเช่นกัน

3. ผู้บริหาร/ผู้สอน ในช่วงของการแพร่ระบาด ผู้บริหารต้องประสบกับการบริหารจัดการที่ยาก เพราะต้องจัดการกับภาวะวิกฤติที่เกิดจากมาตรการของรัฐ สถานการณ์ที่เกี่ยวข้อง การป้องกันไม่ให้เกิด การแก้ไขสถานการณ์ด้วยความรวดเร็ว การสื่อสารกับบุคคลทุกฝ่ายให้เข้าใจ จึงต้องเป็นนักสื่อสารที่ดี หรือหาคนที่มีความสามารถในการสื่อสารมาช่วย และมีทีมงานช่วยเหลือทั้งระหว่างเกิดวิกฤติ และภายหลังวิกฤติ ส่วนผู้สอนต้องปรับกระบวนการเรียนการสอนเป็นออนไลน์ ต้องหาเทคนิค วิธีการต่าง ๆ ในการสอน และพอสถานการณ์คลี่คลาย สามารถจัดการสอนในชั้นเรียนปกติได้ ผู้สอนก็ต้องเตรียมการสอนในแบบ New normal ดังนั้นผู้สอนจึงได้รับผลกระทบทั้งด้านการเตรียมการสอน การวัดผลประเมินผล เพราะต้องปรับเปลี่ยนและปรับปรุงให้เหมาะสมกับแต่ละช่วงเวลา จากข้อสังเกต ผู้สอนบางส่วนจะได้รับการอบรมในเรื่องการจัดการเรียนการสอนในช่วงแพร่ระบาดโดยการใช้เทคโนโลยีช่วยสอน แต่เป็นการอบรมออนไลน์เป็นส่วนใหญ่ ทำให้การฝึกปฏิบัติด้วยตนเองในการใช้เทคโนโลยีช่วยสอนได้ผลไม่เต็มประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผู้สอนบางกลุ่มเกิดความเครียด ส่วนผู้สอนบางกลุ่มที่พอจะปรับตัวได้ก็สรรหาเทคนิค วิธีการเรียนรู้เข้ามาช่วยสอนให้น่าสนใจทั้งแบบออนไลน์และในชั้นเรียนปกติ

สรุป การแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ส่งผลกระทบต่อด้านการเรียนการสอน เริ่มตั้งแต่สถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง ทำให้เกิดการปรับตัวในการเรียนการสอนครั้งใหญ่เกิดขึ้นในระบบการศึกษา ทำให้ทั้งผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครองในทุกระดับชั้นต้องเรียนรู้ในการใช้สื่อและเทคโนโลยีร่วมกัน การเรียนการสอนในวิถีแบบใหม่ เพราะผู้เรียนไม่สามารถหยุดการเรียนรู้ได้อีกทั้งทุกคนยังต้องอยู่ในสถานการณ์นี้อีกนาน ตราบใดที่เราไม่สามารถควบคุมการแพร่ระบาดจากไวรัสโคโรนา 2019 ได้

4. วิถีชีวิตใหม่

วิถีชีวิตใหม่ (New normal) [12] ราชบัณฑิตยสภา โดยคณะกรรมการบัญญัติศัพท์นิเทศศาสตร์ราชบัณฑิตยสภา ได้บัญญัติศัพท์ "New normal" หมายถึงรูปแบบการดำเนินชีวิตอย่างใหม่ที่แตกต่างจากอดีตอันเนื่องมาจากมีบางสิ่งมากระทบจนแบบแผนและแนวทางปฏิบัติที่คนในสังคมคุ้นเคยอย่างเป็นปกติและเคยคาดหวังล่วงหน้าได้ต้องเปลี่ยนแปลงไปสู่วิถีใหม่ภายใต้หลักมาตรฐานใหม่ ทั้งนี้ทางศูนย์บริหารสถานการณ์แพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือ ศบค. มีการประกาศมาตรการการป้องกันและควบคุมการระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ที่ทุกคนต้องให้ความสำคัญและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด ได้แก่ การสวมหน้ากากอนามัยหรือหน้ากากผ้าเสมอ การล้างมือบ่อย ๆ การเว้นระยะห่างอย่างน้อย 2 เมตรในสถานที่ต่าง ๆ พกเจลแอลกอฮอล์ หลีกเลี่ยงไปยังสถานที่แออัด หลีกเลี่ยงการเข้าใกล้กลุ่มเสี่ยงหรือผู้ที่มีอาการป่วย สิ่งต่าง ๆ ที่กล่าวมาเป็นพื้นฐานในการปฏิบัติตนในแบบวิถีชีวิตใหม่หรือ New normal

วิถีชีวิตใหม่ทางการศึกษา (New normal education) [13] เป็นการเปลี่ยนแปลงในเรื่องของการปรับแนวการจัดการเรียนการสอน วิธีการเรียนการสอน บทบาทของผู้เรียนและผู้สอน การจัดสภาพแวดล้อมในการเรียนการสอน การติดต่อสื่อสารระหว่างผู้เรียนและผู้สอน ตลอดจนผู้ปกครอง การบริหารจัดการภายในสถานศึกษาแต่ละที่ในเรื่องของการจัดการงบประมาณให้เหมาะสม การบริหารการเงินของแต่ละสถานศึกษา กิจกรรมทางสังคมในสถานศึกษา อาทิเช่นการประชุม อบรม สัมมนา การเรียนรู้การนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอนและการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ เพราะผู้เรียนไม่สามารถหยุดการเรียนรู้ในระดับชั้นต่าง ๆ ได้ ทุกกิจกรรมทางการศึกษาต้องดำเนินต่อไป ภายใต้กิจกรรมที่เน้นในเรื่องความปลอดภัยเป็นสำคัญ

สรุป ผลกระทบของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 ก่อให้เกิดการดำเนินชีวิตวิถีใหม่ (New normal) ตลอดจนการวิถีชีวิตใหม่ทางการศึกษา เกิดเป็นการดำเนินรูปแบบกิจกรรมการเรียนการสอนในแบบใหม่ การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน โดยที่ทุกคนต้องปรับตัวและยอมรับร่วมกัน เพื่อให้ผู้เรียนได้ดำเนินการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ภายใต้ภาวะของการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 นี้

5. รูปแบบการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในวิถีชีวิตใหม่

จากการหารือร่วมกันระหว่างกระทรวงสาธารณสุข กระทรวงศึกษาธิการ ราชวิทยาลัยกุมารแพทย์แห่งประเทศไทย องค์การอนามัยโลกประเทศไทย ยูนิเซฟ และเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง โดยใช้กรอบแนวทาง 6 มิติ ได้แก่ การดำเนินงานเพื่อความปลอดภัย การเรียนรู้ การครอบคลุมถึงเด็กด้อยโอกาส สวัสดิภาพและการคุ้มครอง นโยบายและการบริหารการเงิน ทำให้กระทรวงศึกษาธิการเสนอให้จัดการเรียนการสอนได้ 5 รูปแบบ ตามบริบท และความเหมาะสมของแต่ละสถานศึกษา ได้แก่ On-line, On-air, On-demand, On-hand และ On-site ทั้งนี้ในแต่ละรูปแบบมีรายละเอียดตลอดจนข้อดีและข้อจำกัดต่าง ๆ ดังต่อไปนี้ [14]

1. รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-line คือ การศึกษาที่เกิดขึ้นบนอินเทอร์เน็ต มักจะเรียกว่า "e-Learning" อย่างไรก็ตามการเรียนรู้ออนไลน์เป็นเพียง ส่วนหนึ่งของ "การเรียนทางไกล" [15] ด้วยแรงกดดันและการกระตุ้นจากโรคระบาดที่ทำให้ทุกคนต้องเว้นระยะห่างกันในสังคมหรือ Social distancing เกิดขึ้น ดังนั้นในวงการศึกษานี้ทั้งในไทยและต่างประเทศ จึงนำรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์มาประยุกต์ใช้ จัดเป็นการเรียนการสอนแบบสองทาง แบ่งประเภทได้ดังนี้

1.1 การเรียนการสอนโดยผ่านแอปพลิเคชันการประชุมทางวิดีโอ เช่น Google Hangout meet, Zoom meeting, Schoology, WebEx, Microsoft Teams เป็นต้น ซึ่งเป็นรูปแบบการเรียนผ่านการประยุกต์ใช้โปรแกรมการประชุมวิดีโอทางไกลที่ผู้สอนสามารถเตรียมและผู้สอนสามารถเห็นหน้ากันและกัน สามารถสอบถามได้ รวมทั้งสามารถบันทึกไฟล์ขณะสอนเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนย้อนหลังได้ ซึ่งเอกสารประกอบการสอน เช่น Powerpoint วิดีโอ รูปภาพ เอกสารการสอนในรูปแบบของไฟล์ Word และ Excel รูปแบบการเรียนนี้ ผู้เรียนแอปพลิเคชันส่วนใหญ่ไม่มีค่าใช้จ่าย มีเพียงบางแอปพลิเคชันที่ต้องเสียค่าใช้จ่ายถ้าใช้เกินเวลาที่กำหนด อย่างเช่น Zoom meeting เป็นต้น จากการศึกษาเรื่อง การใช้แอปพลิเคชันในการพัฒนาทักษะ

ภาษาอังกฤษด้านการฟัง เพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มประสิทธิภาพในการเรียนรู้และพัฒนาการใช้ภาษาอังกฤษของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยสวนสุนันทา พบว่า แอปพลิเคชันสามารถนำไปใช้ในการเรียนรู้และพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษได้เป็นอย่างดี โดยแอปพลิเคชันที่ถูกนำมาใช้มากที่สุดคือ YouTube เพราะมีสื่อการสอนที่หลากหลาย สามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ทำให้เกิดความเพลิดเพลิน รองลงมาคือ BBC Learning English เพราะสามารถฝึกฟังสำเนียงและการออกเสียงได้ [16] ยังมีการศึกษาการใช้ Google classroom ในการสอนภาษาเพื่อการสื่อสาร ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 พบว่า สามารถช่วยพัฒนาทักษะ การสื่อสารภาษาอังกฤษโดยเฉพาะการพูดของนักเรียนได้ นอกจากนั้นยังมีความสนุกสนานขณะเรียนด้วย [17] และจากการศึกษาการพัฒนา รูปแบบการสอนโดยอาศัยแอปพลิเคชันการอ่านออกเสียงด้วยระบบรู้จำเสียงพูด และเกมทายคำศัพท์ภาษาอังกฤษ สำหรับนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนประเสริฐอิสลาม โดยใช้โปรแกรม Construct 2 และโปรแกรม Intel XDK การพัฒนา ในด้านของ Speech recognition พัฒนาโดยใช้ Plugin speech recognition พบว่า ผลการเรียนรู้ของนักเรียนเพิ่มขึ้นหลังเรียน และสามารถกระตุ้นความสนใจของนักเรียนได้ดี เพราะแอปพลิเคชันมีเสียงโต้ตอบ และมีสีสันที่ดึงดูดความสนใจของผู้เรียน อย่างไรก็ตามผู้วิจัยให้ข้อเสนอแนะว่า การเรียนผ่านแอปพลิเคชันนั้นต้องคำนึงถึงความปลอดภัยของการเรียนของผู้เรียนด้วย [18] ดังนั้นการเรียนการสอนรูปแบบออนไลน์โดยผ่านแอปพลิเคชันที่ต้องคำนึงถึงได้แก่ จุดเชื่อมต่อสัญญาณอินเทอร์เน็ต อุปกรณ์การเรียนเช่น คอมพิวเตอร์ สมาร์ทโฟน แท็บเล็ต เป็นต้น และที่สำคัญอุปกรณ์ต้องเพียงพอสำหรับผู้เรียน

1.2 การเรียนการสอนด้วยรูปแบบ Massive Open Online Courses: MOOC เป็นรูปแบบการเรียนการสอนออนไลน์โดยไม่เสียค่าใช้จ่ายในการเรียน โดยใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือ และเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบสองทาง ที่มีการปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนและผู้เรียน ห้องเรียนมีขนาดใหญ่สำหรับนักเรียน นิสิต นักศึกษา ประชาชนทั่วไปที่สนใจเข้าเรียนในสาขาที่ตนเองต้องการพัฒนา โดยมีองค์ประกอบ ได้แก่ วัตถุประสงค์บรรยายเนื้อหาและการยกตัวอย่างประกอบ เอกสารการสอนแบบออนไลน์ การตอบโต้แสดงความคิดเห็นระหว่างผู้สอนและผู้เรียน การประเมินผลการเรียน และการทดสอบ เป็นต้น จากรายงานการวิจัยของการศึกษารูปแบบการจัดการศึกษาออนไลน์ระบบเปิดแบบ MOOC ของอุดมศึกษาไทย พบว่า การจัดการเรียนการสอนระบบนี้ผ่านการรับรองของผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 5 องค์ประกอบ คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านการออกแบบหลักสูตร การเรียนการสอน ด้านการพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน ด้านการนำไปใช้และด้านการประเมินหลักสูตร [19] จากการศึกษาเรื่อง สภาพการใช้ ความต้องการในการใช้ และความพึงพอใจในการใช้งานแหล่งทรัพยากร การเรียนรู้ออนไลน์ระบบเปิดสำหรับมหาชนในรายวิชาศึกษาทั่วไปของ มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย พบว่า นักศึกษาระดับปริญญาตรีทุกชั้นปี รู้จักรูปแบบการเรียนการสอนและมีความต้องการใช้อยู่ในระดับมากและผลความพึงพอใจหลังการใช้ในระดับมากเช่นกัน [20] อย่างไรก็ตามจากการสังเกต การเรียนการสอนรูปแบบนี้มีการใช้ในระดับอุดมศึกษาเป็นส่วนใหญ่ เพราะผู้เรียนต้องมีวินัยและความรับผิดชอบต่องานในเบื้องต้น ทั้งการเข้าเรียน การสอบ เพราะเป็นการเรียนการสอนออนไลน์ในห้องขนาดใหญ่ ผู้เรียนต้องเอาใจใส่และคอยติดตามด้วยตนเองอย่างสม่ำเสมอ ดังนั้นความรับผิดชอบและมีวินัยในตนเองจึงเป็นเรื่องสำคัญของกลุ่มผู้เรียน

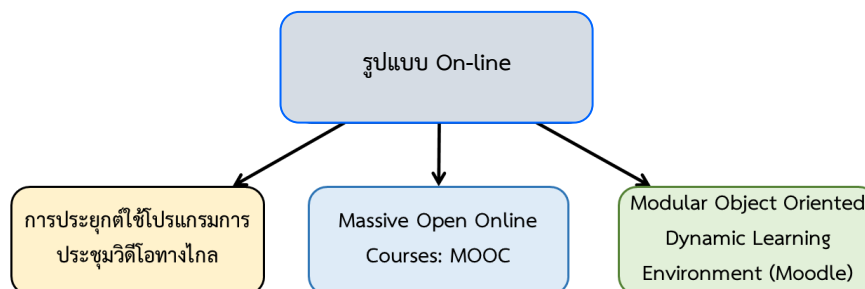
1.3 การเรียนและการสอนด้วยรูปแบบ Modular Object Oriented Dynamic Learning Environment (Moodle) เป็นการจัดการเรียนการสอนแบบสองทาง โดยจัดการเรียนการสอนในระบบออนไลน์ให้มีบรรยากาศเหมือนเรียนในห้องเรียนหรือเรียกว่า LMS (Learning Management System) หรือระบบจัดการเรียนการสอน CMS (Course Management System) ผ่านระบบเครือข่ายอินเทอร์เน็ต อินทราเน็ต สำหรับสถาบันการศึกษา หรือครู ใช้เพื่อเตรียมแหล่งข้อมูล กิจกรรม และเผยแพร่แบบออนไลน์ผ่านอินเทอร์เน็ต หรืออินทราเน็ต สามารถนำไปใช้ได้ ทั้งองค์กรระดับ มหาวิทยาลัย โรงเรียน สถาบัน หรือครูสอนพิเศษ โดยไม่มีค่าใช้จ่าย จากงานวิจัย การใช้โปรแกรม Moodle ในการพัฒนาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน รายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน นักศึกษาชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยสวนดุสิต [21] พบว่า ผลการประเมินคุณภาพของการใช้โปรแกรม Moodle ในการพัฒนาการเรียนรายวิชาภาษาอังกฤษพื้นฐาน ในภาพรวมมีคุณภาพระดับดี ผลสัมฤทธิ์หลังการเรียนโดยใช้โปรแกรม สูงกว่าผลสัมฤทธิ์ก่อนการเรียน และ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อการเรียนอยู่ในระดับมาก จากการสังเกต การเรียนและการสอนด้วยรูปแบบ Moodle มีการใช้ทั้งในโรงเรียนและสถาบันการศึกษา โดยส่วนใหญ่ใช้ในรูปการเรียนเสริมในรายวิชาต่าง ๆ นอกจากนั้นยังมีการจัดอบรมการใช้งานให้ผู้สอนในทุกกลุ่มวิชา ดังนั้นจึงพบบทเรียนในรูปแบบ Moodle เกือบทุกกลุ่มวิชา ที่สำคัญผู้เรียนสามารถเข้าใช้งานได้โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายส่วนตัวในกรณีที่เรียนในโรงเรียนหรือสถาบันการศึกษา เพราะเป็นการเข้าใช้งานผ่านระบบอินทราเน็ตขององค์กรนั้น ๆ โดยตรง

จากรูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-line ต่าง ๆ ดังกล่าวข้างต้น มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดต่อผู้เรียนและผู้สอน สามารถกล่าวโดยสรุปจากประสบการณ์จริงในการสอนภาษาอังกฤษของผู้เขียนได้ดังนี้

ตารางที่ 1 ข้อดีและข้อจำกัดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-line

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. จัดการเรียนการสอนได้ทุกสถานที่ ที่สะดวกและมีสัญญาณอินเทอร์เน็ต	1. ความชำนาญของผู้สอน พบว่าผู้สอนบางกลุ่มยังไม่คุ้นชินกับการประยุกต์ใช้โปรแกรมหรือเทคโนโลยีในการจัดการเรียนการสอน
2. สามารถเรียนซ้ำได้ ทบทวนได้ เพราะมีการบันทึกการสอนได้	2. การผลิตสื่อในการเรียนการสอน ผู้สอนโดยรวมยังไม่มี ความชำนาญในการผลิตสื่อวิดีโอเพื่อใช้ในการสอนเองได้
3. ผู้สอนสามารถเชิญ ผู้เชี่ยวชาญ มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้ได้ สะดวกขึ้นผ่านระบบออนไลน์	3. ความพร้อมของผู้เรียน อาทิเช่น อุปกรณ์ที่สนับสนุนในการเรียน และบางคนอยู่พื้นที่ห่างไกล ไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ต
4. ผู้เรียนสามารถเลือกใช้สื่อในการเรียนที่หลากหลาย	4. ความมีวินัยของผู้เรียน ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญมากของการเรียนออนไลน์ เพราะผู้เรียนบางกลุ่มยังขาดวินัยในการเรียน
5. ประหยัดเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทางในการเดินทางทั้งผู้เรียนและผู้สอน	5. มีค่าใช้จ่ายเพิ่มขึ้น อาทิเช่น การซื้ออุปกรณ์ในการเรียน การซื้อสัญญาณอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ค่าไฟฟ้าและอื่น ๆ
6. ปลอดภัยจากการติดเชื้อและการแพร่ระบาดของโรค เพราะไม่ต้องเดินทาง	6. ปัญหาด้านเทคนิค อาทิเช่น ไฟฟ้าดับ คอมพิวเตอร์มีปัญหา ระบบอินเทอร์เน็ตล่มหรือสัญญาณไม่เสถียร ส่งผลให้เกิดอุปสรรคในการเรียนการสอน

สรุปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบออนไลน์ในมุมมองของผู้เขียน ไม่ได้เหมาะกับทุกกลุ่มและทุกวัย โดยเฉพาะกลุ่มนักเรียนอนุบาล ประถมศึกษาตอนต้น และมัธยมศึกษาตอนต้น เพราะเป็นวัยที่ยังต้องอยู่ในการควบคุมและดูแลใน ขณะที่เรียน อีกทั้งการอยู่หน้าจอคอมพิวเตอร์ หรืออุปกรณ์ที่ใช้ในการเรียนออนไลน์เป็นเวลานาน ๆ ยังส่งผลต่อสายตาและสุขภาพอีกด้วย อีกทั้งผู้ปกครองบางส่วนยังไม่สามารถสนับสนุนและจัดหาอุปกรณ์การเรียนที่เหมาะสมให้บุตรหลานได้ แต่สำหรับผู้เรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายจนถึงระดับอุดมศึกษา สามารถเรียนในรูปแบบออนไลน์ได้ เพราะค่อนข้างจะสามารถบริหารเวลา และมีความรับผิดชอบในการเข้าเรียน อย่างไรก็ตามมีสิ่งจำเป็นที่ผู้สอนควรคำนึงถึงคือ ความแตกต่างของผู้เรียนแต่ละคน ความพร้อมในการเข้าถึงสื่อและอุปกรณ์การเรียน บริบทของสถานศึกษา เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบออนไลน์มีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถที่จะพัฒนาตนเองและนำความรู้ไปต่อยอดในอนาคตได้ ดังแสดงในรูปที่ 2

รูปที่ 2 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-line

2. รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-air ผ่านระบบสื่อสารช่องทางหลักโดยส่งสัญญาณครูผู้สอนต้นทางมาจาก โรงเรียนวังไกลกังวล อ.หัวหิน จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จัดเป็นการเรียนการสอนที่มีการสื่อสารทางเดียว แต่ในภาวะการแพร่ระบาดของไวรัสโควิด 2019 นี้ ถือเป็นการจัดการเรียนการสอนที่คำนึงถึงความปลอดภัยสูงสุดของทุกคนที่เกี่ยวข้อง และนักเรียนทุกคนสามารถเข้าถึงการเรียนการสอนได้ แม้จะไม่สามารถเรียนที่โรงเรียน อีกทั้งเป็นการใช้สิ่งที่มีอยู่แล้วให้เกิดประโยชน์สูงสุด มีช่องทางการเรียนการสอนดังนี้

2.1 Digital e-Learning ส่งสัญญาณผ่านดาวเทียม (DLTV) ผ่านดาวเทียมไทยคม ระบบ KU-band ช่อง 186-200 ออกอากาศ 15 ช่อง (DLTV 1-15) ตลอด 24 ชั่วโมง ผ่านทางทีวีสิตติธรรมา (DLTV) และยังสามารถเข้าระบบอินเทอร์เน็ต เว็บไซต์ www.dltv.ac.th โดยเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 1 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 นอกจากนั้นยังสามารถรับชมผ่านแอปพลิเคชัน DLTV (DLTV application) บนมือถือ หรือแท็บเล็ต เหมาะสำหรับนักเรียน นักศึกษา ผู้ปกครองและประชาชน โดยทั่วไป เพราะสามารถชมรายการได้ทุกที่ทุกเวลา ชมได้ทั้งรายการสดและเลือกชมย้อนหลัง

2.2 OBEC content center สถานีโทรทัศน์การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นชุดโปรแกรมและแพลตฟอร์มการเรียนรู้ครบวงจรของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อรองรับการให้บริการแพลตฟอร์มการเรียนรู้ให้เชื่อมโยงกับระบบ Digital e-Learning สามารถรับชมผ่านทางทีวีดิจิทัล นอกจากนั้นยังสามารถเข้าถึงได้จาก www.obectv.tv โดยเนื้อหาสาระการเรียนรู้ในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 และยังมีสื่อสนับสนุนเช่น Tutor ดิวฟรี.com, e-Book สำหรับนักเรียนด้วย

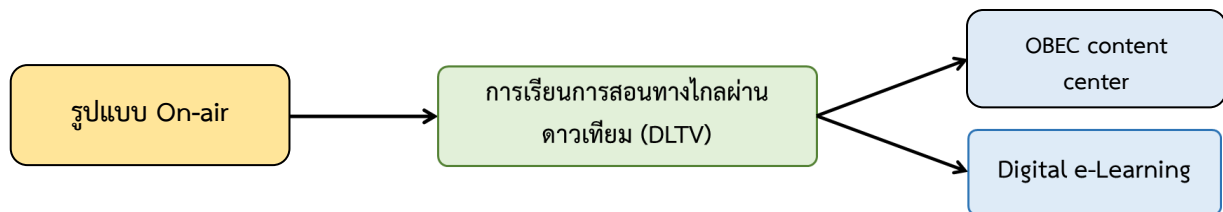
โดยในสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคไวรัส-19 สถานศึกษาได้จัดทำคู่มือการเข้าเรียนตามช่องทางผังรายการแก่ผู้ปกครองช่วยดูแลบุตรหลานร่วมกันด้วย นอกเหนือจากการติดต่อและประสานงานจากครูผู้สอนแล้ว จากการศึกษา การจัดการศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียม (DLTV) ในช่วงการแพร่ระบาดของไวรัสโคโรนา 2019 พบว่า การจัดการศึกษาทางไกลสามารถเข้าถึงนักเรียน รวมทั้งประชาชนผู้สนใจใฝ่หาความรู้เพิ่มเติมในจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วในชนบทที่ห่างไกล ในสถานศึกษาที่อยู่พื้นที่ห่างไกลทุรกันดาร บนเขา บนดอย บนเกาะ ลักษณะต่างกันในแต่ละพื้นที่ ส่วนในด้านคุณภาพนั้น การศึกษาทางไกลผ่านดาวเทียมสร้างโอกาสให้ผู้เรียนได้รับความรู้และเรียนรู้ได้เท่าเทียมกับนักเรียนในเมือง รวมทั้งยังส่งเสริมการศึกษา ในระบบ นอก ระบบ และตามอัธยาศัยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อย่างไรก็ตาม จากการตั้งข้อสังเกต ปัญหาการดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียมของแต่ละสถานศึกษาน่าจะเป็น ด้านงบประมาณ ด้านอุปกรณ์และสื่อ รองลงมา คือ ด้านบุคลากรและ ด้านการบริหารจัดการ และควรมีแนวทางที่ควรดำเนินการคือ การจัดฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการให้ครูผู้สอน ทั้งทางด้านเทคโนโลยีและการเตรียมการสอน การวัดผลประเมินผล ให้สอดคล้องกับการเรียนจากต้นทาง นอกจากนั้นยังควรมีการจัดงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์เพื่อรองรับการเชื่อมต่อสัญญาณที่มีประสิทธิภาพ มีการระบบซ่อมบำรุงอย่างต่อเนื่อง และการรวมกลุ่มจัดตั้งเครือข่ายโรงเรียนที่ดำเนินการจัดการเรียนการสอนทางไกลผ่านดาวเทียม และศึกษาดูงานโรงเรียนในเครือข่าย เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อีกทั้งควรมีการสรุปผลการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเป็นรูปธรรม [22] ดังนั้นกล่าวได้ว่า การจัดการเรียนการสอนแบบ On-air เป็นการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนของครูผู้สอนในรายวิชาต่าง ๆ ในพื้นที่ห่างไกล เช่น รายวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ เป็นต้น โดยให้ผู้สอนทำการสอนนักเรียนในห้องเรียนแล้วถ่ายทอดสดและทำการบันทึกเทปเก็บไว้เรื่อย ๆ จากนั้นนำรายการที่บันทึกไว้ไปออกอากาศซ้ำวนอยู่แบบนี้ ดังนั้นในด้านการตรวจสอบเนื้อหาอาจจะไม่ครอบคลุมเท่าที่ควร ทำให้เกิดความเข้าใจที่คลาดเคลื่อนได้ในบางรายวิชา เช่น รายวิชาภาษาอังกฤษ ที่ต้องมีการอ่านออกเสียง คำศัพท์ สำนวน และการสอนไวยากรณ์ ที่ควรมีการตรวจสอบและคัดกรองจากผู้เชี่ยวชาญก่อนนำออกอากาศ นอกจากนั้นยังเป็นการจัดการเรียนการสอนแบบทางเดียว เพราะผู้เรียนรับชมและเรียนผ่านโทรทัศน์ ไม่มีโอกาสสอบถามปัญหาหรือความสงสัยกับผู้สอนในขณะเวลาเรียนได้ จากรูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-air ดังกล่าวข้างต้น มีทั้งข้อดีและข้อจำกัดต่อผู้เรียนและผู้สอนสามารถกล่าวโดยสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 2 ข้อดีและข้อจำกัดของรูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-air

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. ลดความเหลื่อมล้ำและยกระดับคุณภาพทางการศึกษา	1. งบประมาณยังไม่ทั่วถึงในการจัดซื้อ สื่อ วัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ เพื่อสนับสนุนในการจัดกระบวนการเรียนการสอน
2. แก้ปัญหาการขาดแคลนครู ครูไม่ครบชั้น และครูสอนไม่ตรงสาขาวิชาเอก	2. ผู้สอนยังไม่สามารถดูแลนักเรียนได้ทั่วถึงในกรณีเรียนในชั้นเรียน
3. ผู้เรียนเข้าถึงสื่อการเรียนรู้ได้ง่าย เพราะเรียนผ่านช่องรายการทางโทรทัศน์	3. เป็นการสื่อสารทางเดียว ผู้เรียนผู้สอนไม่สามารถพูดจาโต้ตอบกันได้
4. เพิ่มทักษะและประสบการณ์การเรียนการสอนแก่ครูผู้สอน ซึ่งได้เรียนรู้เทคนิค จากการรับชมการสอนโดยผู้เชี่ยวชาญ	4. ขาดการตรวจสอบเนื้อหาในขั้นตอนการผลิต เพราะเป็นการถ่ายทอดสดจากห้องเรียน
5. ประหยัดค่าใช้จ่าย เพราะผู้เรียนสามารถเรียนที่บ้านได้	5. ผู้เรียนส่วนมากขาดการแนะนำเพิ่มเติมจากเนื้อหาในกรณีรับชมผ่านโทรทัศน์จากที่บ้าน
6. ลดความเสี่ยงจากการแพร่ระบาดของโรค	6. ผู้เรียนยังขาดวินัย และสมาธิในการเรียนจากที่บ้าน

สรุปการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบ On-air ควรมีผู้สอนคอยชี้แนะผู้เรียนตลอดในขณะที่เรียนกรณีเรียนในชั้นเรียนปกติ เพราะการเรียนภาษาอังกฤษถือเป็นการเรียนภาษาต่างประเทศ ซึ่งผู้เรียนไม่คุ้นเคย ไม่ใช่สื่อสารในชีวิตประจำวัน และต้องเรียนรู้ทั้ง 4 ทักษะคือ การฟัง การพูด การอ่าน และการเขียน ดังนั้นผู้สอนจึงต้องคอยชี้แนะ แนะนำ สนับสนุน กระตุ้นให้ผู้เรียนอยากที่จะเรียนรู้ในช่วงเวลาที่เรียน และกรณีผู้เรียนเรียนผ่านจากที่บ้านควรมีผู้ปกครองคอยชี้แนะและอธิบายเพิ่มเติมให้ผู้เรียนในขณะที่เรียนด้วยจึงจะประสบผลสำเร็จ อย่างไรก็ตามมีผู้ปกครองบางส่วนที่ไม่สามารถให้คำแนะนำบุตรหลานได้ จึงเป็นข้อจำกัด

ของผู้เรียนในการเรียนรูแบบนี้ นอกจากนั้นผู้สอนยังต้องเตรียมการสอนและการวัดผลประเมินผลให้สอดคล้องกับเนื้อหาที่ผู้เรียนได้เรียนมาจากต้นทางด้วย ถือเป็นท้าทายของทั้งผู้เรียนและผู้สอนอย่างแท้จริง การจัดการเรียนการสอนสรุปได้ดังรูปที่ 3

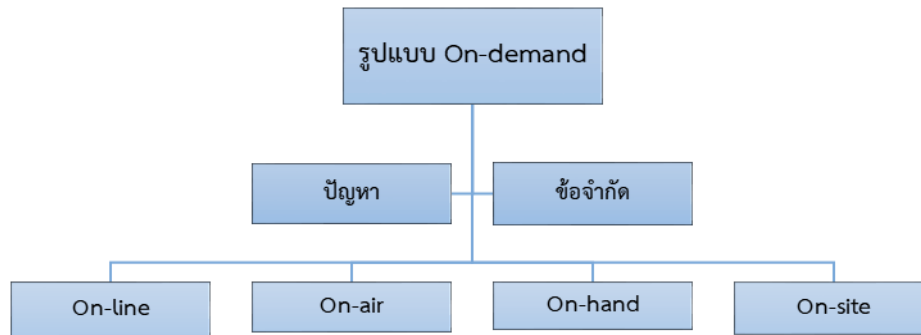
รูปที่ 3 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-air

3. รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-demand เป็นการจัดการเรียนการสอนที่ผู้สอนได้สำรวจปัญหาและอุปสรรคของผู้เรียนเป็นรายบุคคลหรือรายกลุ่ม จากนั้นผู้สอนได้จัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานและข้อจำกัดของผู้เรียนในเขตบริการของแต่ละสถานศึกษา ดังนั้นรูปแบบการเรียนรูจะหลากหลายและแตกต่างกันในแต่ละสถานศึกษา อาทิเช่น กลุ่มผู้เรียนที่พร้อมและสามารถเรียนรู้ผ่านเว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันทางการศึกษาต่าง ๆ ที่มีชุดโปรแกรมในจัดทำบทเรียนอิเล็กทรอนิกส์ให้ครูผู้สอนใช้งาน หรือเป็นคลังที่รวบรวมบทเรียนสำเร็จรูปต่าง ๆ สำหรับเป็นสื่อในการจัดการเรียนการสอน ซึ่งทั้งผู้เรียนและครูผู้สอนนั้นจะสามารถเลือกใช้เว็บไซต์หรือแอปพลิเคชันเหล่านั้นร่วมกันในการเรียนการสอน ทั้งนี้สามารถเรียนผ่านอุปกรณ์ อาทิเช่น คอมพิวเตอร์พกพา (Notebook) โทรศัพท์มือถือ (Mobile phone) หรือสมาร์ทโฟน (Smart phone) และแท็บเล็ต (Tablet) เป็นต้น หรือเรียนผ่านทางโทรทัศน์ทางไกลผ่านดาวเทียมในช่องทาง www.dltv.ac.th หรือผ่านทางสถานีโทรทัศน์ผ่านดาวเทียมเพื่อการศึกษา OBEC channel ตามประกาศของทางสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ที่ประกาศให้จัดการเรียนการสอนในสถานการณ์แพร่ระบาดในกลุ่มจังหวัดที่มีความเสี่ยงสูง โดยให้จัดการเรียนการสอนในระดับ อนุบาล-มัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งเป็นการเรียนผ่านครูผู้สอนที่ทำการบันทึกการสอนไว้ในแต่ละรายวิชา หรือการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนปกติ แต่มีมาตรการการควบคุมและป้องกันการระบาดของโรคอย่างเคร่งครัด นอกจากนั้นยังมีการจัดการเรียนโดยผู้สอนเดินทางไปสอนหรือเยี่ยมเยียนผู้เรียนถึงที่บ้านโดยเรียนเป็นกลุ่มเล็ก ๆ เป็นต้น กล่าวได้ว่า การเรียนรูแบบ On-demand นี้เป็นการจัดการเรียนการสอนบนพื้นฐานปัญหาและข้อจำกัดของผู้เรียนที่แตกต่างกันไปในแต่ละสถานศึกษา ซึ่งถือเป็นสิ่งที่ดีมาก เพราะเป็นการคำนึงถึงพื้นฐานของผู้เรียนตลอดจนครอบครัวที่มีความแตกต่างกัน แต่เพราะการเรียนรูไม่สามารถหยุดชะงักได้ ผู้สอนตลอดจนสถานศึกษาจึงต้องหาวิธีการหรือการบริหารจัดการที่เหมาะสมสำหรับผู้เรียน ดังนั้นการจัดการเรียนรูแบบนี้มีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ตารางที่ 3 ข้อดีและข้อจำกัดของการเรียน On-demand

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. ทราบถึงปัญหาและข้อจำกัดของผู้เรียนและครอบครัว	1. ปัญหาและข้อจำกัดของผู้เรียนและครอบครัวแตกต่างกัน บางครั้งผู้สอนและสถานศึกษาต้องหาจุดที่สมดุลในการจัดการร่วมกัน
2. เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมกับผู้เรียน	2. บุคลากรทางการศึกษาของแต่ละสถานศึกษามีจำนวนจำกัด ทำให้การกระจายตัวเพื่อเข้าถึงผู้เรียนอาจไม่ทั่วถึง
3. เสริมสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบ้านและสถานศึกษา	3. ขาดงบประมาณสนับสนุนในอุปกรณ์การเรียนการสอน
4. ผู้เรียนและผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น รูปแบบการจัดการเรียนการสอนของสถานศึกษา	
5. ผู้เรียนไม่กดดันและเครียดจนเกินไป	

สรุปการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษรูปแบบ On-demand เป็นการจัดการเรียนการสอนตามความเหมาะสมและความพร้อมของผู้เรียน โดยผ่านข้อตกลงร่วมกันระหว่างผู้สอน สถานศึกษา ผู้ปกครอง และผู้เรียน อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ หากบรรลุข้อตกลงร่วมกันในรูปแบบการเรียนรูแล้ว ควรมีผู้สอนหรือผู้ปกครองคอยให้คำแนะนำอย่างสม่ำเสมอสามารถสรุปได้ดังรูปที่ 4

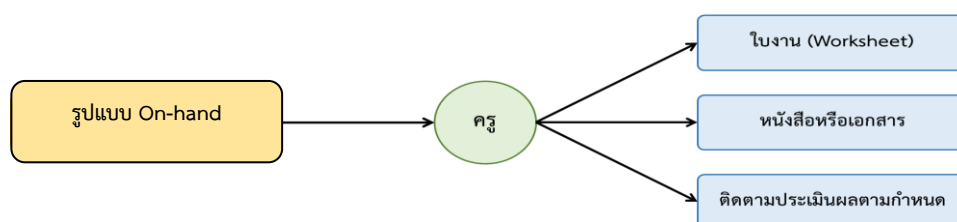
รูปที่ 4 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-demand

4. รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-hand เป็นการจัดการเรียนการสอนโดยครูจัดทำเอกสาร ใบงาน แบบฝึกหัด คู่มือและชุดกิจกรรมต่าง ๆ ให้แก่นักเรียน โดยจัดทำให้เข้าใจง่าย พร้อมมีคู่มือแนะนำนักเรียนและผู้ปกครอง ซึ่งโรงเรียนจะมีการจัดส่งเอกสารต่าง ๆ ให้แก่นักเรียนถึงบ้าน และมีการติดตาม ประเมินผลโดยครูผู้สอนอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้เพราะบางพื้นที่ทางไกลไม่สามารถรับสัญญาณอินเทอร์เน็ต บางพื้นที่ยังไม่มีไฟฟ้าใช้ และบางพื้นที่ครอบครัวขาดอุปกรณ์เพื่อสนับสนุนการเรียนของบุตรหลาน การจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ ผู้สอนจะเข้าไปให้คำแนะนำผู้เรียนถึงที่บ้านและจะเก็บใบความรู้ของสัปดาห์ก่อน ๆ กลับมาด้วย หากผู้เรียนหรือผู้ปกครองไม่เข้าใจในเนื้อหาที่สามารถสอบถามจากผู้สอนได้โดยตรง จากข้อสังเกต การเรียนการสอนรูปแบบนี้เป็นเรียนการสอนที่เข้าถึงและเข้าใจทั้งผู้เรียนและผู้ปกครอง มีการสำรวจปัญหาและอุปสรรค ตลอดจนความพร้อมในเบื้องต้นของผู้เรียนแต่ละคน ผู้สอนมีความเสียสละและความอดทนในการลงพื้นที่เพื่อต่อยอดการเรียนรู้ของลูกศิษย์ ดังที่เราจะเห็นจากภาพข่าวทางโทรทัศน์หรือทางสื่ออื่น ๆ ที่ผู้สอนมีการเดินทางเข้าเยี่ยมผู้เรียนถึงที่บ้านพร้อมทั้งอธิบายทำความเข้าใจแก่ผู้เรียนและผู้ปกครองถึงใบความรู้และเอกสารประกอบการเรียนที่ผู้สอนนำไปมอบให้ผู้เรียนถึงที่บ้าน เห็นภาพรอยยิ้มของผู้เรียนและผู้ปกครองในสถานการณ์ที่ต้องยอมรับร่วมกัน ทั้งนี้มีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ตารางที่ 4 ข้อดีและข้อจำกัดของการเรียน On-hand

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. ทราบปัญหาและข้อจำกัดของผู้เรียนและครอบครัวจากการติดตามผู้เรียนถึงที่บ้าน	1. ผู้ปกครองบางคนไม่สามารถให้คำปรึกษาและแนะนำบุตรหลานได้เนื่องจากบางคนไม่สามารถอ่าน เขียนได้
2. ผู้เรียนได้ซักถามปัญหาในการเรียนกับผู้สอนเป็นระยะ	2. บางพื้นที่อยู่ทางไกลทำให้ผู้สอนไม่สามารถเข้าไปเยี่ยมได้บ่อยครั้ง
3. ผู้เรียนได้งานตามใบความรู้	3. ผู้สอนมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางและขาดงบประมาณสนับสนุน
4. ผู้สอนสามารถวางแผนและเตรียมใบความรู้ตามบทเรียน	4. ผู้สอนอาจอธิบายเนื้อหาในใบความรู้แก่ผู้เรียนไม่ทั่วถึง
5. ผู้ปกครองได้เรียนรู้ร่วมกับบุตรหลาน	5. เนื้อหาในใบความรู้มีความยาก ผู้เรียนต้องได้รับการอธิบาย

สรุปได้ว่า การเรียนการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบ On-hand เป็นการจัดการเรียนการสอนสำหรับผู้เรียนที่ครอบครัวไม่มีความพร้อมที่จะสนับสนุนอุปกรณ์หรือสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยในการเรียน ผู้เรียนอยู่ในพื้นที่ทางไกลไม่มีสัญญาณอินเทอร์เน็ตและบางพื้นที่ไม่มีไฟฟ้าใช้ โดยผู้สอนจัดทำเอกสาร ใบความรู้ แล้วนำส่งให้ผู้เรียนด้วยตนเองหรือจัดส่งโดยระบบขนส่ง จากนั้นผู้สอนลงพื้นที่เพื่ออธิบายและตอบข้อซักถามแก่ผู้เรียนและผู้ปกครอง ถือว่าเป็นการจัดการเรียนการสอนที่เกิดการสื่อสารสองทางและแก้ปัญหาให้ผู้เรียนที่ไม่มีความพร้อมในการเรียนด้วยการใช้สื่อและเทคโนโลยี การเรียนการสอนรูปแบบนี้สรุปได้ดังรูปที่ 5

รูปที่ 5 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-hand

5. รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-site เป็นการจัดการเรียนการสอนในห้องเรียนปกติในพื้นที่ปลอดภัย แต่ให้มาตรการในการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคโควิด-19 ตามที่ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) ได้ประกาศไว้ เช่น การวัดอุณหภูมิก่อนเข้าสถานศึกษาหรือชั้นเรียน การเว้นระยะห่างทางสังคม พื้นที่ห้องเรียนมีความกว้างสามารถจัดที่นั่งแบบเว้นระยะห่างได้จำนวน 20-25 คนในห้องเรียน เป็นต้น ทั้งนี้การบริหารจัดการให้เข้าเรียนในชั้นเรียนจะขึ้นกับจำนวนของผู้เรียนและบริบทของสถานศึกษาในแต่ละพื้นที่ที่มีความปลอดภัย ทั้งนี้มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังนี้ [23]

5.1 รูปแบบการมาเรียนทุกวันในชั้นเรียนปกติ ภายใต้เงื่อนไข

5.1.1 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง มีจำนวนนักเรียนไม่เกิน 20-25 คนต่อห้องและมีจำนวนครูผู้สอนครบชั้นเรียน

5.2 การจัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blend learning) เป็นการจัดการเรียนการสอนที่เกิดขึ้นในห้องเรียนปกติที่ผู้เรียนเจอกับผู้สอนโดยตรงและผสมผสานกับการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่ผู้เรียนผู้สอนไม่เผชิญหน้ากัน โดยขึ้นอยู่กับดุลยพินิจของแต่ละสถานศึกษาเป็นสำคัญ มีรูปแบบการจัดการเรียนการสอนดังนี้

5.2.1 รูปแบบการสลับชั้นเรียนของนักเรียน ภายใต้เงื่อนไข

5.2.1.1 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีพื้นที่น้อยและจำนวนครูไม่เพียงพอเมื่อขยายจำนวนห้องเรียนทำให้ครูไม่ครบชั้นและไม่ครบวิชา

5.2.2 รูปแบบการสลับชั้นเรียนของนักเรียน (สลับวันคู่ วันคี่) ภายใต้เงื่อนไข

5.2.2.1 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีพื้นที่น้อยและจำนวนครูไม่เพียงพอเมื่อขยายจำนวนห้องเรียนทำให้ครูไม่ครบชั้นและไม่ครบวิชา

5.2.2.2 ระดับชั้นประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น เรียนผ่านระบบการเรียนทางไกล (On-air) โดยแบ่งกลุ่มเรียนสลับกับการเรียนในห้องปกติ

5.2.2.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนผ่านระบบ On-line โดยแบ่งกลุ่มเรียนสลับกับการเรียนในห้องปกติ

5.2.3 การสลับช่วงมาเรียนของนักเรียน (นักเรียนมาเรียนทุกวัน) ภายใต้เงื่อนไข

5.2.3.1 โรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง ที่มีพื้นที่น้อยและจำนวนครูไม่เพียงพอเมื่อขยายจำนวนห้องเรียนทำให้ครูไม่ครบชั้นและไม่ครบวิชา

5.2.3.2 ผู้ปกครองสะดวกรับ-ส่ง นักเรียน กรณีโรงเรียนเล็กเรียนช่วงเช้าเวลา 11.30 น. ช่วงบ่ายเวลา 15.30 น.

5.2.4 การสลับกลุ่มนักเรียน (แบ่งนักเรียนเป็น 2 กลุ่ม สลับวันมาเรียน) ภายใต้เงื่อนไข

5.2.4.1 เหมาะกับโรงเรียนขนาดใหญ่ ใหญ่พิเศษมีจำนวนนักเรียนมาก ห้องเรียนและพื้นที่จำกัด และโรงเรียนที่มีการจัดการเรียนการสอนโครงการห้องเรียนพิเศษ เช่น English Program, Mini English Program, Gifted ตลอดจนโรงเรียนประจำพักนอนเต็มรูปแบบหรือบางส่วน และโรงเรียนกีฬา

5.2.4.2 ระดับชั้นประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น เรียนผ่านระบบการเรียนทางไกล (On-air) โดยแบ่งกลุ่มเรียนสลับกับการเรียนในห้องปกติ

5.2.4.3 ระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย เรียนผ่านระบบ On-line โดยแบ่งกลุ่มเรียนสลับกับการเรียนในห้องปกติ

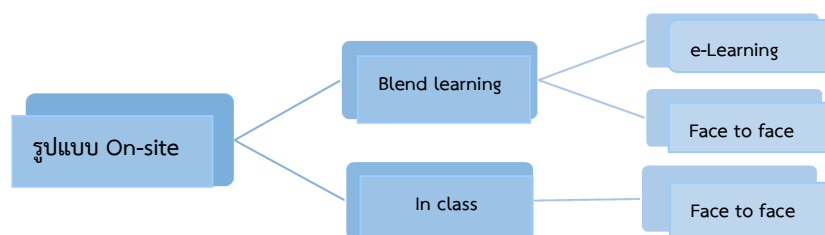
จากการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบ On-site จะเห็นได้ว่า มีทั้งรูปแบบที่สามารถเข้าเรียนในชั้นเรียนได้ตามปกติ ซึ่งถือเป็นการเรียนการสอนปกติ ผู้เรียนมีโอกาสซักถามข้อสงสัย ขณะเดียวกันผู้สอนก็ได้เห็นพฤติกรรมและการเรียนของผู้เรียนและคอยแนะนำชี้แนะอย่างใกล้ชิดในชั้นเรียน ซึ่งนับว่าดีที่สุดในรูปแบบการเรียนการสอนทั้งหมด ส่วนอีกรูปแบบเป็นการเข้าเรียนเป็นกลุ่มขนาดเล็กในชั้นเรียนสลับกับการเรียนด้วย On-line และ On-air ในบางพื้นที่ เรียกได้ว่าเป็นรูปแบบการเรียนการสอนแบบผสมผสาน (Blend learning) [24] สำหรับในมุมมองของผู้เขียนที่สอนภาษาอังกฤษโดยตรง พบว่าการสอนแบบผสมผสานถือว่าตอบโจทย์ของการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในภาวะการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เพราะสำหรับการสอนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศสำหรับผู้เรียนในประเทศไทย จำเป็นต้องอาศัยสื่อการสอนและเทคโนโลยีเข้ามาช่วยขณะที่สอนเป็นปกติอยู่แล้ว อาทิเช่น การฟัง การพูดและการอ่านออกเสียง สอดคล้องกับงานวิจัย ที่เกี่ยวกับการเรียนการสอนแบบผสมผสานเพื่อพัฒนาทักษะภาษาอังกฤษของผู้เรียน Generation Z พบว่า ในการเรียนแบบผสมผสานวิชาภาษาอังกฤษนั้น ในห้องเรียนจะเหมาะกับการสอนแบบบรรยายที่จำเป็นต้องมีการฝึกทำกิจกรรมทันที ซึ่งในห้องเรียนยังเหมาะกับการอภิปรายกลุ่ม กิจกรรมที่ใช้ปัญหาเป็นฐาน การให้คำปรึกษากับผู้เรียนเป็นรายบุคคล การทำงานกลุ่ม และการทดสอบ ในขณะที่การเรียนแบบออนไลน์จะเหมาะสมกับการศึกษาคำศัพท์ โครงสร้าง ไวยากรณ์ การใช้ภาษา ฝึกทักษะภาษาต่าง ๆ [25] และการจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาภาษาอังกฤษให้สามารถฝึกและพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนได้ โดยจากงานวิจัย

ที่เห็นพ้อง อาทิเช่น การออกแบบการเรียนรู้แบบผสมผสานในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารของผู้เรียนระดับอุดมศึกษาในยุคดิจิทัล [26] พบว่า ในการสอนภาษาอังกฤษเพื่อการสื่อสารสำหรับชั้นฝึกการใช้ภาษาจะเหมาะสมกับการเรียนออนไลน์ เพราะว่าผู้เรียนแต่ละคนต้องการเวลาในการฝึกและพัฒนาทักษะการใช้ภาษาไม่เท่ากัน ซึ่งการฝึกแบบออนไลน์ผู้เรียนสามารถฝึกซ้ำ ๆ ได้โดยไม่มีการจำกัดเวลา ส่วนชั้นนำภาษาไปใช้เหมาะที่จะจัดในห้องเรียน เพราะผู้เรียนแต่ละคนมีพัฒนาการต่างกันและต้องการความช่วยเหลือ คำแนะนำ การอธิบายเพิ่มเติม การยกตัวอย่าง การสาธิตจากผู้สอน และการเรียนรู้แบบผสมผสาน (Blended learning) ได้ถูกหยิบยกมาใช้ในหลายประเทศ [27] โดยพบว่า การจัดการเรียนรู้แบบผสมผสานเป็นวิธีการเรียนการสอนที่ช่วยพัฒนาผู้เรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในวิชาภาษาอังกฤษให้สามารถฝึกและพัฒนาทักษะการสื่อสารของผู้เรียนได้ และผู้เรียนวิชาภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศมีความพึงพอใจ ต่อการเรียนการสอนแบบผสมผสานในระดับมาก [28] อีกทั้งจากการสำรวจความคิดเห็นของผู้เรียนภาษาอังกฤษเป็นภาษาต่างประเทศที่มีต่อการเรียนการสอนแบบผสมผสาน อายุระหว่าง 18-22 ปี จำนวน 400 คน [29] พบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่คิดว่าการเรียนออนไลน์มีประโยชน์ต่อการฝึกและพัฒนาทักษะการฟังภาษาอังกฤษของตน ส่วนการห้องเรียนจะเหมาะกับการสอนแบบบรรยาย การลงมือปฏิบัติที่ต้องได้รับคำแนะนำทั้งแบบรายบุคคลและรายกลุ่ม จากประสบการณ์ของผู้เขียนที่รับผิดชอบสอนภาษาอังกฤษให้นักศึกษาระดับปริญญาตรี พบว่า การสอนแบบผสมผสาน (Blend learning) ที่จัดการเรียนการสอนแบบ On-line และ On-site เป็นวิธีการสอนที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมที่สุดในการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษในช่วงระหว่างการระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 นี้ เพราะการเรียนภาษาอังกฤษต้องมีการใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยทำให้ผู้เรียนสนใจ และไม่น่าเบื่อ อาทิเช่น การดูคลิปวิดีโอ การดูหนัง ฟังเพลง จากสื่อต่าง ๆ นอกจากนี้ยังมีเว็บไซต์และแอปพลิเคชันฟรีสำหรับการเรียนรู้ภาษาอังกฤษด้วยตนเอง ซึ่งปกติแล้วผู้สอนได้แนะนำให้ผู้เรียนได้เข้าถึงเทคโนโลยีนี้ อยู่แล้วในการเรียน ดังนั้นจากการศึกษาค้นคว้าจากเอกสารต่าง ๆ และจากประสบการณ์จริงของการสอนภาษาอังกฤษในรูปแบบ On-site และแบบผสมผสานมีข้อดีและข้อจำกัดดังนี้

ตารางที่ 5 ข้อดีและข้อจำกัดของการเรียนแบบ On-site

ข้อดี	ข้อจำกัด
1. ผู้เรียนได้เรียนและทำกิจกรรมกับเพื่อนและผู้สอนโดยตรงในห้องเรียน	1. เสี่ยงต่อการแพร่ระบาดของโรค เพราะเป็นการรวมกลุ่มของผู้เรียนและผู้สอน
2. ผู้เรียนได้เจอเพื่อน ๆ ในชั้นเรียนและผู้สอนทำให้ลดความเครียด	2. การจัดการในห้องเรียน การนั่งเว้นระยะห่าง เป็นข้อจำกัดในกรณี ที่สถานศึกษามีนักเรียนจำนวนมาก
3. ผู้เรียนได้เรียนรู้การทำกิจกรรมการเรียนและการสอนในวิถีชีวิตใหม่ของการศึกษา	3. ผู้ปกครองบางกลุ่มมีข้อจำกัดเรื่องเวลารับ-ส่ง บุตรหลาน ตามกำหนด
4. ผู้สอนวางแผนการสอนได้ตามหลักสูตรกำหนด	4. บางสถานศึกษามีพื้นที่จำกัด ไม่อาจเลี่ยงการรวมกลุ่มผู้เรียน

สรุป การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษแบบ On-site เป็นการเรียนรู้ที่บางสถานศึกษาจัดได้อย่างเต็มรูปแบบสามารถนั่งเรียนในห้องได้ตามปกติ แต่มีมาตรการการป้องกันการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 อย่างเคร่งครัด โดยการนั่งเว้นระยะห่างและเลี่ยงการรวมกลุ่มของผู้เรียน ส่วนอีกแบบเป็นการเรียนแบบผสมผสาน โดยแบ่งเป็นการมานั่งเรียนเป็นกลุ่มย่อย การสลับวันมาเรียน และบางส่วนจัดการเรียนรู้ผ่าน e-Learning ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับการบริหารจัดการของแต่ละสถานศึกษา การเรียนการสอนรูปแบบ On-site ถือเป็นการจัดการเรียนการสอนรูปที่มีประสิทธิภาพที่สุด เพราะเป็นการเรียนการสอนที่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนได้เผชิญหน้ากัน ผู้เรียนสามารถซักถามข้อปัญหากับผู้สอนได้โดยตรง และบางสถานศึกษาก็จัดการเรียนการสอนแบบผสมผสาน เพราะจำนวนผู้เรียนมีจำนวนมาก ไม่อาจให้มารวมกลุ่มได้ การเรียนการสอนแบบ On-site ภายใต้วิถีชีวิตใหม่แห่งการเรียนรู้ในภาวะการแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 นั้นนับว่าเป็นการเรียนรู้ในการปฏิบัติตามวิถีชีวิตใหม่ทั้งผู้เรียนและผู้สอนตลอดจนผู้ปกครอง สรุปได้ดังรูปที่ 6

รูปที่ 6 รูปแบบการเรียนการสอนแบบ On-site

6. บทสรุป

การแพร่ระบาดของโรคไวรัสโคโรนา 2019 เกิดผลกระทบต่อการศึกษาระดับโลก ทำให้ผู้เรียนผู้สอนตลอดจนผู้ปกครองต้องปรับเปลี่ยนการใช้ชีวิตแบบเดิม ๆ เป็นการใช้ชีวิตในวิถีชีวิตใหม่ และเกิดวิถีใหม่ทางการศึกษา อย่างไรก็ตามการจัดการเรียนการสอนต้องดำเนินต่อไป เพราะผู้เรียนเป็นกำลังสำคัญและอนาคตของประเทศต่าง ๆ พวกเขาต้องเข้าสู่เวทีการแข่งขันในชีวิตจริงในเรื่องของการทำงาน คนที่มีความพร้อมในทักษะวิชาชีพและทักษะทางภาษาอังกฤษ จะมีความได้เปรียบในการสมัครเข้าทำงานมากยิ่งขึ้น ดังนั้นกระทรวงศึกษาธิการโดยผ่านความเห็นชอบของ ศูนย์บริหารสถานการณ์โควิด-19 (ศบค.) จึงได้ประกาศให้มีการจัดการเรียนการสอนในทุกสาขาวิชาของแต่ละสถานศึกษาออกมาใน 5 รูปแบบ ได้แก่ On-line, On-air, On-demand, On-hand และ On-site โดยทั้งนี้ให้คำนึงความปลอดภัยของผู้เรียนและผู้สอนตลอดจนความเหมาะสมของแต่ละพื้นที่ ที่สถานศึกษาตั้งอยู่เป็นสำคัญ ดังนั้นการจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษจึงดำเนินไป 5 รูปแบบตามประกาศของกระทรวงศึกษาธิการ ทั้งนี้พบว่าแต่ละรูปแบบมีข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันไป เพราะปัจจัยสำคัญอยู่ที่ผู้เรียนและผู้สอน ผู้เรียนต้องเรียนรู้และพยายามปรับตัวกับวิธีการเรียนที่ต่างจากการเรียนปกติในชั้นเรียนให้ได้ ต้องมีวินัยในการเรียน และต้องมีอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่เหมาะสมระหว่างเรียนอีกด้วย ซึ่งบางครั้งครูไม่สามารถสนับสนุนบุคลากรของตนเองได้อย่างเพียงพอ ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาเกิดขึ้นในบางพื้นที่ ในส่วนของผู้สอนเองก็ต้องเรียนรู้การเตรียมการสอนที่ต้องใช้สื่อเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการจัดการเรียนการสอน เพราะเทคโนโลยีสารสนเทศต่าง ๆ มีบทบาทเป็นอย่างมากในการเข้ามาช่วยให้การจัดการเรียนการสอนภาษาอังกฤษให้ประสบผลสำเร็จมากยิ่งขึ้น แต่ทั้งนี้ผู้สอนต้องพิจารณาพัฒนาภาวะของผู้เรียนด้วยว่าสื่อประเภทไหน และวิธีการสอนแบบไหนถึงจะเหมาะสมที่สุดกับแต่ละช่วงวัย เพราะการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อการเรียนของแต่ละช่วงวัยมีความแตกต่างกัน ส่วนการประเมินผลนั้น การประเมินไม่ใช่ประเมินการเรียน แต่เป็นประเมินผลการเรียนรู้ที่ผู้เรียนได้รับ และสามารถนำไปปรับใช้ต่อไปได้ในอนาคต [30] อย่างไรก็ตาม หากในการจัดการเรียนการสอน ผู้สอนได้รับการสนับสนุนด้านงบประมาณให้ผู้สอนได้มีโอกาสเรียนรู้ ฝึกอบรมจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อและเทคโนโลยีช่วยสอนอย่างต่อเนื่อง (Continuous Professional Development: CPD) อาทิเช่น แนวทางและกลวิธีการจัดการเรียนการสอนในยุค New normal การจัดเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้จากผู้สอนที่ประสบผลสำเร็จในการจัดการเรียนการสอน (Best practice) โครงการความร่วมมือจากมหาวิทยาลัย (University-school mentoring) เป็นต้น เพื่อให้การจัดการเรียนการสอนประสบผลสำเร็จยิ่งขึ้นในระยะยาว เพราะเราอาจเผชิญกับการแพร่ระบาดของโรคต่าง ๆ ได้โดยไม่คาดคิดในอนาคต ดังนั้นทุก ๆ สถานศึกษาจึงต้องมีแผนผังการจัดการศึกษาและการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับสถานการณ์และประการสำคัญที่สุดคือ ทุกคนทุกภาคส่วนต้องมีความตระหนักรู้ ยอมรับและปรับตัวในการใช้ชีวิตแบบวิถีชีวิตใหม่และวิธีการศึกษาใหม่

เอกสารอ้างอิง

- [1] Bank of Thailand. (2020). **Global Trade Impact of the Coronavirus (COVID-19) Epidemic: This Time is Different**. [online]. Available: https://www.bot.or.th/Thai/ResearchAndPublications/articles/Pages/Article_18_Mar_2020.aspx Retrieved June 25, 2021.
- [2] Department of Disease Control. (2021). **A Guide to COVID-19 Vaccines in Thailand**. [online]. Available: <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/1729520210301021023.pdf> Retrieved June 28, 2021.
- [3] Wall Street English. (2021). **Omni-Learning**. [online]. Available: <https://www.bangkokbiznews.com/news/detail/922444> Retrieved June 26, 2021.
- [4] Office of the National Economic and Social Development Council. (2021). **Social situation and outlook**. [online]. Available: https://www.nesdc.go.th/ewt_dl_link.php?nid=5491 Retrieved June 30, 2021. (in Thai)
- [5] Jena, K. P. (2020). "Online Learning During Lockdown Period for COVID-19 in India." **International Journal of Multidisciplinary Educational Research**. 9(5), 82-92.
- [6] Nugroho, A., Ilamiani, D., & Rekha, A. (2021). "EFL Teachers' Challenges and Insights of Online Teaching amidst Global Pandemic." **Journal of English Language, Literature, and Teaching**. 4(3), 277-291.

- [7] Li, H. Y., Cao, H., Leung, D. Y., & Mak, Y. W. (2020). "The Psychological Impacts of a COVID-19 Outbreak on College Students in China: A Longitudinal Study." **International Journal of Environmental Research and Public Health**. 17(11), 3933.
- [8] Johnson, A. M., Jacovina, M. E., Russell, D. G., & Soto, C. M. (2016). **Challenges and Solutions When Using Technologies in the Classroom**. [online]. Available: <https://eric.ed.gov/?id=ED577147> Retrieved July 27, 2021.
- [9] Elsa, R., Nasrullah, N., & Eka, P. E. (2020). "Teacher's Challenges towards Online Learning in Pandemic Era." **ELT: Linguistics, Literature and English Teaching Journal**. 10(2), 71-88.
- [10] Kasikom Research Center. (2021). **Education Online**. [online]. Available: <https://www.kasikomresearch.com/th/analysis/k-social-media/Pages/Ed-Online-FB-14-06-21.aspx> Retrieved July 26, 2021.
- [11] Department of Disease Control. (2021). **A Guide to COVID-19 Vaccines in Thailand**. [online]. Available: <https://ddc.moph.go.th/uploads/files/1729520210301021023.pdf> Retrieved June 28, 2021.
- [12] Thai PBS News. (2020). **New Normal**. [online]. Available: <https://news.thaipbs.or.th/content/292126> Retrieved July 5, 2021.
- [13] Poovorawan, Y. (2021). **New Normal Education**. [online]. Available: <https://learningdq.dc.ku.ac.th/course/?c=3&l=3> Retrieved July 20, 2021.
- [14] Office of the Basic Education Commission. (2021). **Five Learning and Teaching Options**. [online]. Available: <https://www.obec.go.th/archives/377135> Retrieved June 26, 2021.
- [15] Joshua, S. (2020). **Introduction to Online Teaching and Learning**. [online]. Available: <https://www.coursehero.com/file/70548295/Microsoft-Word-Intro-to-Online-Teaching-and-Learning-v05docpdf/> Retrieved July 5, 2021.
- [16] Poomjit, P., & Luang, A. (2019). "Applications in Development of English Listening Skill." **Proceedings of the students' 2nd National Humanities and Social Sciences Academic Conference**, Suan Sunandha Rajabhat University.
- [17] Setrit, A. (2020). "The Application of Google Classroom in Communicative Language Teaching (CLT) Grade 11." **Teacher Professional Development**. 1(1), 65-74.
- [18] Charunphankasem, R., Thanyasir, D., Semcharoen, P., & Charoensuk, N. (2020). "Development of Teaching by Application for English Pronunciation Practice with Speech Recognition Function and Vocabulary Memorizing Game." **Huachiew Chalermprakiet Science and Technology Journal**. 4(1), 56-68.
- [19] Tinnawas, N., & Thammetar, T. (2016). "The Study Of Massive Open Online Course Model For Thai Higher Education." **Veridian E-Journal, Silpakorn University**. 9(3), 1463-1479.
- [20] Na-sulong, W., Sooknit, O., & Sermsook, K. (2018). **Manner, Needs and Satisfactions of Using Massive Open Online Course (MOOC) for General Education Courses at Rajamangala University of Technology Srivijaya**. (Research Report). N.P.
- [21] Puengkeaw, N. (2018). "Using Moodle E-Learning to Develop Learning Achievement in in Fundamental English of 1st year." **Proceedings of 2nd National Innovation for Learning and Invention 2018**, Rajamangala University of Technology Thanyaburi.
- [22] Vehachart, R. (2021). "Management of Distance Education via Satellite (DLTV) COVID-19." **Journal of Association of Professional Development Education Administration of Thailand (JAPDEAT)**. 3(1), 29-47.

- [23] Office of the Basic Education Commission. (2021). **Learning and Teaching Plan with 5 Options**. [online]. Available: <https://www.obec.go.th/archives/377135> Retrieved June 27, 2021.
- [24] Charnbhumido, P., Kraiwanich, S., & Kraiwanit, T. (2020). **Learning Method for the New Normal in Thailand**. [online]. Available: https://www.researchgate.net/publication/344867780_Learning_Method_for_the_New_Normal_in_Thailand Retrieved June 27, 2021.
- [25] VijayaKumar, S., & Viswanathan, R. (2018). Performance Analysis in Blended and Online Classrooms: An Experimental Study. **CALL-EJ**. 19(2), 100-124.
- [26] Bootchui, T., & Bootchui, P. (2021). "Blended Learning Design in Communicative English Language Teaching for Learners in Higher Education in the Digital Age." **Education and Communication Technology (ECT Journal)**. 16(1), 205-210.
- [27] Lyst, C. (2020). **Coronavirus: What is a blended model of learning?** [online]. Available: <https://www.bbc.com/news/uk-scotland-524171> Retrieved May 22, 2020.
- [28] Thu My, N., & Minh H, T. (2020). "Information Technology Freshmen' Attitudes towards English Language Learning with Blended Learning Course at FPT Polytechnic College." **International Journal of Scientific and Research Publications**. 10(8), 665-670.
- [29] Parker T., & Balci, E. (2020). "A Study on the Experiences of Students and Instructors in Blended Instruction and Learning in an English Preparatory School." **International Online Journal of Education and Teaching (IOJET)**. 7(4), 1709-1729.
- [30] Wongyai, W., & Patphol, M. (2020). **Learning management on new normal for developing learners' potential**. Bangkok: Innovation Leaders Center in Curriculum & Learning (LCCL), Graduate School, Srinakharinwirot University, 4-10. (in Thai)